

Øjenforeningen besøgte Henrik Qvortrup i hans sommerhus i Kalundborg, tre uger efter at han blev opereret for nethindeløsning den 19. april 2023. Solen stod højt på himlen og var en udfordring for hans opererede øje på grund af dens skarpe lys.

”Jeg blev virkelig bange”

Henrik Qvortrup reagerer hurtigt, da han bliver ramt af en alvorlig nethindeløsning. Det redder hans syn. Her fortæller han for første gang om operationen, hvorfor øjenkirurgen er en helt, og om at klare dagligdagen med foreløbig ét øje.

AF Ditte M. Hansen, Øjenforeningen FOTO Kasper Witte, Büro Jantzen

HENRIK QVORTRUP træder varsomt ud af det sorte træskur, hvor han har hentet to dåse-sodavand. Den ene fod lander på en henkastet flise, mens den anden rammer den tørre jord.

”Se, dét her har jeg virkelig svært ved, når underlaget er så ujævnt.”

Han sætter sodavandene på havebordet. Vi har bænket os i hans sommerhus i Kalundborg. Mellem os ligger en stor boremaskine, som han flytter over på en plantebænk med krukker og haveredskaber. Sommerhuset er i gang med en renovering.

”Nu har det her jo været min ulykkesmåned,” siger han og sætter sig med solen i ryggen. I slutningen af marts blev han opereret for anden gang i sin højre hofte, som der gik infektion i. Derfor har han gået og skrantet ”lidt”, som han selv siger det, men fortæller også, at hans kone har måttet hjælpe ham på med sokkerne.

”Ligesom jeg syntes, at jeg var ved at være ovenpå igen, så er vi heroppe en mandag. Vi havde haft besøg af håndværkere hele dagen, og om eftermiddagen får jeg en fornemmelse af, at jeg har fået et hår i øjet,” siger han og tager en tår af sin 7UP. Med hjælp fra sin kone undersøger han, om der sidder et hår i det irriterede øje. De prøver at skylle det med saltvand, men det hjælper ikke, så han slår det hen til om aftenen.

”Og her gør jeg så det, som virkelig ryster mig,” siger han og sætter sodavanden for at tage hånden op mod ansigtet.

”Jeg tog hånden op foran det raske venstre øje, og så ser jeg, at der er trukket et gardin ned foran mit højre øje. Jeg kan kun ane lidt lys oppe i højre

hjørne. Det var, ligesom jeg var blevet blind, for jeg kunne intet se. Dét blev jeg bange.”

Fra 100 til nul

På nettet kan Henrik Qvortrup læse sig frem til, at han formentlig har fået nethindeløsning.

”

Det var, ligesom jeg var blevet blind, for jeg kunne intet se. Dét blev jeg bange

"Alle symptomer passer, og beskrivelsen af et gardin, der falder ned, passer som fod i huse med det, som jeg oplever den mandag aften. Jeg kan dog ikke genkende symptomer med lysglimt og flyvende fluer. Hos mig gik det bare fra 100 til nul," fortæller han om symptomerne på nethindeløsning, der rammer 1.100 personer i Danmark om året. Forud for en nethindeløsning er øjets glaslegeme ofte faldet sammen, hvilket kan give områder med uklarer, der kan opfattes som svævende fluer. Det kan også give lysglimt, der kommer af, at det sammenfaldne glaslegeme trækker i den hæftning, som det har på nethinden bagtil i øjet. Hvis man ikke forud for en nethindeløsning har oplevet fluer eller lysglimt, er det først, når synet bliver påvirket, at man finder ud af, at der er et problem, som Henrik Qvortrup gjorde det. Oftest sker nethindeløsningen, ved at glaslegemets træk laver en rift i nethinden, så der kan trænge væske ind i nethinden, som derved løsner sig fra øjeæblets inderside og falder ned. Det svarer til løst tapet, der falder ned ad en væg. Når dette sker, virker sansecellerne i nethinden ikke længere, og man mister synet, hvis ikke man bliver opereret inden for få dage. Da Henrik Qvortrup læser op på nethindeløsning den mandag aften, er han derfor også klar over, at

Jeg havde det ad helvedes til, da jeg lagde mig til at sove

han skal til øjenlæge næste dag, hvis hans syn på højre øje skal reddes.

"Hvis du spørger mig, om det var den mest fredfyldte nat, jeg har haft, så er svaret nej. Jeg havde det ad helvedes til, da jeg lagde mig til at sove," siger han og husker, at han var lettet, da hans øjenlæge på Østerbro næste dag konstaterer, at det er nethindeløsning.

"Jeg var nervøs for, om det var noget andet, som man ikke kan gøre noget ved. Da min formodning viste sig at være rigtig, vidste jeg, at selvom det var alvorligt, kunne det behandles, fordi jeg var kommet i tide. Havde jeg ikke testet mit syn med hånden, kunne jeg sagtens have gået i flere dage uden at reagere, og så var jeg måske blevet blind på øjet. Det er rystende at tænke tilbage på."

Fra øjenlægen kører Henrik Qvortrup direkte til Rigshospitalets Afdeling for Øjensygdomme i Glostrup, hvor han bliver undersøgt yderligere og bedt om at komme igen næste morgen klokken otte til operation.

66 minutters knivtid

Som journalist er Henrik Qvortrup nysgerrig af natur. Han vælger derfor at blive lokalbedøvet, så han kan følge med, når nethindekirurgen skal operere ham. Der findes to metoder til at få nethinden på plads igen efter nethindeløsning.

Blå bog

- **Født** 13. oktober 1963 i Aarhus, hvor han også er opvokset
- **Student** fra Aarhus Statsgymnasium i 1983
- **Studerede både jura og medicin**, inden han søgte ind på Danmarks Medie- og Journalisthøjskole, hvorfra han blev uddannet journalist i 1991
- **Har arbejdet på** Berlingske, Jyllands-Posten, B.T., Ekstra Bladet, Se og Hør, TV2, DK4 og Radio24syv

- Fra 1998 til 2000 var han **pressechef** for Venstre og **politisk rådgiver** for daværende Venstreformand, Anders Fogh Rasmussen
- **Blev i 2016 dømt** for medvirken til hacking i forbindelse med Se og Hørs såkaldte tys-tys-kilde. Det medførte tre måneder med fodlænke og 200 timers samfundstjeneste.
- **Forfatter** til bøgerne 'Nyrup', 'Q', 'Tre år, ni måneder, tre dage' og 'For enhver pris'
- Arbejder i dag som **vært** på Ekstra Bladets ugentlige mediemagasin 'Q&Co', holder **foredrag** og er **politisk kommentator**
- Har i alt **seks børn** og er i dag **gift** med Nanna Qvortrup

For at undgå svimmelhed og ubehag har Henrik Qvortrup fra tid til anden gået med klap for sit opererede øje.

Den ene er med en plombe uden på øjet, der deformerer øjet, så glaslegemets træk i nethinden mindskes og riften lukker sig. Den anden er ved operation inde i øjet, som er særligt velegnet til store rifter eller omfattende nethindeløsninger, som den, Henrik Qvortrup har. Operation inde i øjet er også den mest foretrukne metode ved øjne, der er opereret for grå stær, som Henrik Qvortrup blev for 10 år siden.

"Min knivtid var på 66 minutter, som der så poetisk står i min journal," smågriner han og læner sig tilbage i havestolens hynde, mens han strækker armene langs siden og stritter benene under bordet.

"Jeg lå sådan her i en time og kunne godt regne ud, at jeg ikke skulle vippe for meget med hovedet," griner han fortsat.

"Midt i, at det var et chok, var det også en god oplevelse. Jeg har prøvet at overgive mig til andre ved mine hofteoperationer, men der syntes jeg, at det var noget andet. Der handlede det mere om mekanik. Denne gang havde jeg virkelig oplevelsen af, at hvis ham her ikke kan sit kram, så går det galt," fortæller han og indrømmer, at pulsen da var et par slag eller to over normalen, da nethindekirurgen satte sig til rette.

Lige efter sin operation delte Henrik Qvortrup dette billede på Instagram med teksten:

'Sikke nogle uger. Én ulykke kommer sjældent alene. Først en genstridig hofteoperation med efterfølgende komplikationer. Og nu senest dette: I mandags fik jeg nethindeløsning på højre øje, der sortnede fuldstændig. I dag akut opereret på @rigshospitalet_ / Glostrup. Alt bliver godt igen, og om ikke andet får jeg da testet det danske sundhedsvæsen af. Jeg har kun godt at sige.'

"Jeg blev ret overrasket, da jeg fandt ud af, at det kun er håndværk, når de opererer. Jeg var sikker på, at det der med at sidde med en kniv og arbejde nede i øjet måtte være i samspil med en computer, der sikrede, at det var inden for nogle sikkerhedsnormer. Men det var det ikke. Det var én til én hans bevægelser, der ramte mit øje. Så da jeg sagde til ham 'så skal man da have en rolig hånd', svarede han 'jamen, det er jo også derfor, at jeg sidder her,'" fortæller han og tilføjer:

"I mit job er jeg vant til, at man kan lave fejl. Det er jo ikke så godt, men så kommer man

videre. Men hvis den her mand har en dårlig dag på job eller bruger den forkerte skalpel, eller hvad ved jeg, så bliver jeg blind på højre øje. Længere er den ikke. Det er jeg fuld af beundring overfor. Og jeg takkede og roste ham også efterfølgende, for han kunne virkelig sit shit."

Fredelig sex

Den operation, Henrik Qvortrup fik for sin nethindeløsning, kaldes vitrektomi. Her bliver glaslegemet i øjet fjernet med en sugekanyle, mens en sprøjtekanyle tilføjer saltvand i samme

Når man er en utålmodig sjæl som Henrik Qvortrup, kan det være en udfordring at holde sig i ro, som man skal efter en operation. Humøret var dog højt, da Øjenforeningen besøgte den garvede journalist.

Øjenforeningen har støttet forskning, der har ført til, at patienter som Henrik Qvortrup nu kun skal sidde en time med hovedet i en hovedstøtte efter operation for nethindeløsning. Tidligere var det tre dage.

tempo som udsugningen, så trykket inde i øjet forbliver stabilt. Riften i nethinden forsegles med en laserbrænder, og til slut får øjet tilført en blanding af luft og medicinsk gas, der danner en boble, som stabiliserer nethinden og øjets form, samtidig med at den sørger for at støtte nethinden under helingsprocessen. Lige efter operationen skulle Henrik Qvortrup derfor ligge på højre side i to timer, så gasboblen kunne presse mod det rigtige sted på nethinden, hvorefter han skulle sidde en time med hovedet i en hovedstøtte og kigge ned i gulvet.

"Og så kunne jeg ellers tage hjem med nogle øjendråber og forskellige dessiner om, hvad jeg må og ikke må. Her grinede jeg meget af, at der står, at der gives tilladelse til, at man må have sex, men dog kun fredelig sex, uden at det er nærmere defineret, hvad der ligger i det begreb. For hvad overskrides for eksempel fredelig sex?" spørger han grinende og tilføjer:

"Det kan være min opfordring til Rigshospitalet, at de må udspecificere, hvad fredelig sex er."

Efter operationen fik Henrik Qvortrup en forbindelse på øjet, som først måtte tages af næste dag, hvor han fik sig lidt af en overraskelse.

"Det er lidt et chok, for jeg ligner en bokser, der har fået tæsk," siger han og beskriver, hvordan selve øjet er helt rødt med indtørrede blodrester omkring, mens farven på huden er blå.

"Men her tre uger efter ligner det næsten sig selv igen," siger han og læner sig ind over bordet,

mens han tager sine solbriller af. Det opererede øje er en smule sammenknebet, hvilket man kun lægger mærke til, hvis man ved det. Han fortæller videre, at han dagen efter operationen stadig ikke kunne se. Men hvor det før operationen var helt mørkt, beskriver han det som at kigge ud gennem

bunden på to ølflasker med en fornemmelse af at kunne se farver.

Ét øje er en udfordring

I ugerne efter operationen bliver Henrik Qvortrups syn langsomt bedre.

"I starten kunne jeg kun se lys og konjunkturer. Når jeg lukker det raske øje og kigger over på dig nu, så er mit synsfelt

delt op i to: Nederst ligger der noget og skulper, og der kan jeg intet se. Men øverst kan jeg se dig. Som jeg har fået det forklaret, så er det, fordi

Midt i, at det var et chok, var det også en god oplevelse

mængden af gas i øjet bliver mindre, og som tiden går, så kan jeg se mere ud over den aftagende overflade af gas. Jeg ser ikke superskarpt, men jeg ser okay nu," forklarer han om gasboblen, der støtter nethinden i ugerne efter operationen, men som også betyder, at han ikke må flyve, da gassen kan udvide sig. Det er dog ikke Henrik Qvortrups største udfordring, som vi sidder her med sol fra en skyfri himmel og udsigt til Sejerø.

"Det, som spiller mig et puds lige nu, er, når mit raske øje ser samtidig med det opererede. Så giver det nærmest en psykedelisk effekt. Derfor har jeg nogle gange behov for at lukke det hele af og tager en klap for øjet. Når jeg sidder her og kigger på min telefon, så lukker jeg også det højre øje, for ellers sejler det hele," siger han og kniber øjet sammen. Solen er også en udfordring. Lyset virker langt mere skarpt end tidligere.

"Jeg ved godt, at man siger, at man sagtens kan klare sig med ét øje. Det kender jeg også folk, som gør, som for eksempel Søren Pind. Men jeg må bare sige, at jeg vælter ind i ting. Jeg kan ikke afstandsbedømme, når jeg skal sætte mine fødder ned ad et trin eller hælde vin op i et glas. Så bliver jeg nødt til at spørge 'rammer jeg?'. Jeg bliver virkelig træt. Det tærer på mig og er udmærkende. Det er, som om mine sanser og mit hoved er på overarbejde," siger han, mens hans blik følger den grønne plænes retning mod vandet.

"Det er en oplevelse af, at noget, som man bare tager for givet, er væk. Når man står op om morgenen, tænker man jo ikke over, at man har to øjne, der fungerer. Men så pludselig gør de det ikke. Der er så meget finmekanik derinde."

Som en løve i et bur

I morgen skal Henrik Qvortrup til sin anden kontrol på hospitalet i Glostrup. I løbet af de forgangne tre uger har han arbejdet lidt, da hans job ifølge ham selv "mest bare handler om at sidde og snakke".

"Jeg er sådan en utålmodig sjæl, så det er selvfølgelig lidt træls, at det ikke var sådan, at jeg så knivskarpt, lige så snart jeg kom hjem. Jeg plejede også at dyrke en masse motion, så de sidste uger har jeg gået rundt som en løve i et bur. Det hele går fint, og det går også bedre, men nu må det godt snart gå hurtigt."

Henrik Qvortrup har fået at vide, at det hele går, som det skal, og hans synsproggnose ser god ud. Til daglig bruger han briller for at kunne læse

For ti år siden blev Henrik Qvortrup opereret for grå stær og tænkte, at operation for nethindeløsning ville være det samme. "Grå stær-operationen husker jeg som 'hurtigt ind, hurtigt ud', men det her er et helt andet *ball game*. Det trækker tænder ud," fortæller han.

og se tydeligt på kort afstand. Som så mange andre fik han dem, da han var omkring de 40, og hans syn begyndte at ændre sig på grund af alderen.

"Mit syn bliver ikke 100 procent, som det var før, men tæt på. Så jeg regner ikke med, at jeg kommer til at mærke det i dagligdagen," siger han og tænker lidt over, om han er bange for at blive ramt af nethindeløsning igen.

"Jeg ved, at der er en let forhøjet risiko for, at jeg får det igen. Men nu kender jeg jo symptomerne," siger han og trækker vejret, så brystet løfter sig lidt.

"Når det så er sagt, vil jeg virkelig opfordre til, at man tager hånden op foran det ene øje og tester sit syn, hvis man er i tvivl om, om der er noget galt. For havde jeg ikke gjort det, kunne der godt være gået tre til fire dage mere, og så ville det have været slut med det øje." ■